

cliënt:	Mees Ruimte & Milieu
	dhr. M. Andela
adres:	Postbus 754
	2700 AW Zoetermeer
omschrijving:	nader onderzoek reptielen en vleermuizen Schoolweg te Austerlitz
van:	ir. Linda Dresmé
datum:	15 oktober 2015

Geachte heer Andela,

Hiermee ontvangt u de resultaten van het nadere onderzoek naar vleermuizen en reptielen (zandhagedis, levendbarende hagedis en hazelworm). Het nadere onderzoek is uitgevoerd vanaf het voorjaar tot en met het najaar van 2015. Het onderzochte gebied is gelegen aan de Schoolweg in Austerlitz. In afbeelding 1 is het projectgebied weergegeven. Het projectgebied bestaat uit twee deelgebieden. Deelgebied 1 bestaat uit de school en de directe omgeving en deelgebied 2 bestaat uit de paardenweiden, een opslagterrein en de houthandel inclusief de woning en opstallen aan de Weideweg 42.

Afbeelding 1. Projectgebied dat is onderzocht (bron: Mees Ruimte & Milieu)

Aanleiding

De aanleiding van het nadere onderzoek zijn de conclusies uit de ecologische quickscan van 3 februari 2015 (J.M. Perk, Koenders & Partners). Geconcludeerd is dat nader onderzoek benodigd zou zijn naar vleermuizen, zandhagedis, levendbarende hagedis en hazelworm. Voor vleermuizen zou een onderzoek naar verblijfplaatsen in de te slopen school benodigd zijn en voor de paardenweide vooral een onderzoek of deze wordt gebruikt als foeragegebied. De reptielen worden ter plaatse van de paardenweide en het opslagterrein verwacht.

Doel

Het doel van het nadere vleermuis- en reptielenonderzoek is om duidelijkheid te verkrijgen over het gebruik van het projectgebied door vleermuizen. Ook is tijdens de onderzoeksrondes naar reptielen gezocht naar beschermde plantensoorten. Daarbij worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke vleermuis- en reptielensoorten komen voor binnen het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige soorten vleermuizen en reptielen?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet?

Onderzoeksmethode

Het onderzoek is uitgevoerd conform de soortenstandaard van de gewone dwergvleermuis en het meest recente vleermuisprotocol, respectievelijk de soortenstandaarden van de zandhagedis en de levendbarende hagedis. Tevens is het voorkomen van beschermde plantensoorten onderzocht, gecombineerd met de onderzoeken naar bovengenoemde fauna. Het onderzoek is uitgevoerd door een gediplomeerd ecooloog (Master bos- en natuurbeheer) die ervaring heeft met vleermuisonderzoeken en reptielenonderzoek, zie bijlage 1.

Onderzoeksmethode reptielen

Het onderzoek naar de zandhagedis en de levendbarende hagedis bestaat in totaal uit 3 onderzoeksrondes. Deze bestaan uit 2 ochtendrondes naar exemplaren die opwarmen in de zon, tussen half april-half mei. In deze periode zijn reptielen vanwege het paarseizoen, roekelozer dan in andere periodes van het jaar. Daarnaast wordt een onderzoeksrunde in de ochtend of begin van de avond uitgevoerd tussen mei - september. Conform de soortenstandaard van de zandhagedis en de levendbarende hagedis is een onderzoek met behulp van plaatmateriaal (waaronder reptielen zich verschuilen) niet nodig.

Anders dan in de quickscan is benoemd, wordt de hazelworm niet verwacht binnen het projectgebied, omdat de locatie waar de andere soorten hagedissen worden verwacht, niet als een geschikt biotoop wordt ingeschat. De paardenweides zijn op voorhand niet geschikt vanwege de droogte (opgehoogd terrein) en het ontbreken van beschutting. Het andere deel van deelgebied 2 bestaat uit een terrein met stapels bouwmaterialen (deels gestapeld, deels overwoekerd) en wordt ook vanwege de droogte, niet als geschikt verwacht. Indien het terrein tijdens de het eerste onderzoek naar reptielen wel als geschikt wordt bevonden voor de hazelworm, zou de onderzoeksstrategie worden aangepast en aanvullende onderzoeken (zoveel als nodig tot maximaal 9 veldbezoeken) uitgevoerd. Hierbij worden de richtlijn uit de veldgids "Het waarnemen van amfibieën en reptielen" van Ravon opgevolgd, omdat er geen soortenstandaard voor de hazelworm beschikbaar is.

Onderzoeksmethode vleermuizen

Uit de quickscan komt naar voren dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger worden verwacht. Hoewel deze soorten vaste verblijfplaatsen in gebouwen kunnen hebben, worden in deelgebied 2 geen verblijfplaatsen verwacht in de schuren en paardenstallen. Wel wordt deelgebied geschikt geacht als foerageergebied en mogelijk als onderdeel van een vliegroute. Daarom zijn in deelgebied 2 twee onderzoeksrondes uitgevoerd, welke conform het vleermuisprotocol als

voldoende wordt beschouwd. Weideweg 41 bestaat uit een woning met schuren/opstallen. Gedurende de onderzoeken zijn deze opstallen meegenomen.

Conform het vleermuisprotocol zijn vier onderzoeksrondes uitgevoerd in de periode mei-september, waarvan minimaal 1 ochtendronde (ruim 1 uur voor zondopkomst) en 1 avondronde (half uur voor zonsondergang).

De spreiding van de onderzoeken is conform het vleermuisprotocol en zodanig dat circa 3 weken tussen de onderzoeksrondes gelegen zijn. Minimaal 1 ronde dient te worden uitgevoerd in de periode half augustus- half september (onderzoek naar paarverblijfplaatsen). In tabel 1 is een overzicht gegeven van de onderzoeksrondes.

Tijdens de veldbezoeken is op basis van zicht en geluid de aanwezigheid van vleermuizen in en rond het projectgebied geïnterviewd. Op basis van deze onderzoeken is het gebruik van vleermuizen in het gehele projectgebied in kaart gebracht. Met behulp van een batdetector (Pettersson D240x)-een apparaat dat de ultrasone geluiden van vleermuizen omzetten in voor de mens hoorbare frequenties- zijn de vleermuizen waargenomen. De geluiden zijn digitaal opgenomen met Batlogger en geanalyseerd met behulp van de analyseprogramma's Batscope en RavenLite.

Onderzoeksresultaten

Op 20 april is een eerste onderzoek naar reptielen en flora uitgevoerd. Tijdens de onderzoeksrunde verklaarde een vrouw die dagelijks haar honden uitlaat over de paardenweide, dat zij op deze locatie nooit een hagedis had gezien. Ze gaf wel aan dat deze verder in het bos voorkomen, nabij de "houten soldaatjes." Tijdens de onderzoeksrondes bleek dat het gebied redelijk intensief wordt gebruikt door de buurt om honden uit te laten. Er zijn gedurende de onderzoeksrondes, allen uitgevoerd met zonnig weer, geen ritselgeluiden of hagedissen waargenomen. Op andere locaties (in duingebied Kennemerland-Zuid) zijn in dezelfde week met hetzelfde weer, wel hazelwormen en zandhagedissen zonnend waargenomen. Op basis van de drie onderzoeksrondes kan worden uitgesloten dat het projectgebied een leefgebied is van de levendbarende hagedis, zandhagedis en hazelworm.

Er zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. De verwachting die is beschreven in de quickscan, dat geen beschermde flora wordt verwacht, is bevestigd tijdens de onderzoeksrondes naar reptielen. De paardenweiden worden intensief begraaasd en het opslagterrein is begroeid met algemene plantensoorten zoals brandnetels, zie afbeelding 2.

Afbeelding 2. De vegetatie van deelgebied 2

Het algemene beeld dat tijdens de onderzoeksrondes is ontstaan, is dat deelgebied 2 (paardenweide en opslagterrein en houthandel) nauwelijks wordt gebruikt door vleermuizen en dat vooral de hoge bomen aan de Schoolweg grenzend aan deelgebied 1 intensief worden gebruikt als foerageergebied door gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Tijdens de avondrondes zijn geen vleermuizen nabij de gevels van de school of nabij de woning aan de Weideweg 42 waargenomen. Ook tijdens de ochtendrondes zijn nabij de school of Weideweg 42, geen zwermende vleermuizen waargenomen.

Deelgebied 2 is geen onderdeel van een vliegroute, op grotere hoogte is op 10 juli een langsvliegende grotere vleermuis gehoord, mogelijk een rosse vleermuis.

Deelgebied 1 wordt incidenteel gebruikt als foerageergebied door de gewone dwergvleermuis. Nabij de school zijn in de paarperiode twee roepende gewone dwergvleermuizen gehoord, maar deze vlogen vooral in de hoge bomen langs de noord- en zuidzijde van de school en de woningen achter de school. Een duidelijke indicatie voor een paarverblijfplaats in de school is uitgebleven en paarverblijfplaatsen van vleermuizen worden op basis van de waarnemingen in de zomer ook niet verwacht.

Tabel 1. Bijzonderheden van de veldbezoeken

datum	Type onderzoek	Deelgebied	weersomstandigheden
20-4-2015	Reptielen en flora	2	12°C, geen neerslag, zonnig
12-5-2015	Reptielen en flora	2	17°C, geen neerslag, zonnig
25-6-2015	Reptielen en flora	2	20°C, geen neerslag, zonnig
26-5-2015, 20.45-22.45 uur	<u>Vleermuizen</u> Avondronde, foerageergebied, zomerverblijfplaatsen, kraamkolonie, foerageergebied, trekroute	1	18°C, geen neerslag, windkracht 1-2 Bft
10-6-2015, 21.00-23.00 uur	<u>Vleermuizen</u> Avondronde, foerageergebied, zomerverblijfplaatsen, kraamkolonie, foerageergebied, trekroute	1	14 °C, geen neerslag, windkracht 1-2 Bft
25-6-2015, 4.00-6.00 uur	<u>Vleermuizen</u> Ochtendronde, foerageergebied zomerverblijfplaatsen, kraamkolonie, trekroute	1	14 °C, geen neerslag, windkracht 1-2 Bft
10-7-2015, 21.00-23.00 uur	<u>Vleermuizen</u> Ochtendronde, foerageergebied zomerverblijfplaatsen, kraamkolonie, trekroute	2	17 °C, geen neerslag, windkracht 1-2 Bft
6-8-2012, 4.30-6.30 uur	<u>Vleermuizen</u> Ochtendronde, foerageergebied zomerverblijfplaatsen, kraamkolonie, trekroute	2	16 °C, geen neerslag, windkracht 1-2 Bft
2-9-2015, 19.30-21.30 uur	<u>Vleermuizen</u> Avondronde, foerageergebied zomer- en paarverblijfplaatsen, trekroute.	1	17 °C, neerslag rond 21.15 uur, windkracht 1-2 Bft

Effectenbeoordeling

Negatieve effecten op reptielen kunnen worden uitgesloten, omdat het projectgebied geen leefgebied is voor de soorten zandhagedis, levendbarende hagedis en hazelworm.

Deelgebied 1 wordt incidenteel gebruikt als foerageergebied en als paarterritorium door de gewone dwergvleermuis. Verblijfplaatsen van vleermuizen worden niet verwacht in de school (deelgebied 1) en

ook niet in de woning aan Weide 42 (deelgebied 2). Met de sloop van de school worden geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aangetast. Met de herontwikkeling blijft het foerageergebied en de paarterritoria van de gewone dwergvleermuis in deelgebied 1 intact. Met de woningbouw ter plaatse van deelgebied 2, worden geen negatieve effecten verwacht op vleermuizen.

Conclusie

Op basis van het jaarrond onderzoek naar reptielen en vleermuizen voor het project aan de Schoolweg in Austerlitz (deelgebied 1 en 2), kan uitgesloten worden dat met de sloop en nieuwbouw negatieve effecten optreden voor reptielen vleermuizen, omdat het projectgebied geen functie vervult voor reptielen en nauwelijks voor vleermuizen. Een ontheffing van de Flora- en faunawet voor reptielen en vleermuizen is niet nodig.

Indien u naar aanleiding van deze brieffrapportage vragen hebt, kunt u contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groet,

Ir. Linda Dresmé
Middenduinerweg 81
2082 LC Santpoort-Zuid
06-47570615
Linda@dresmevandervalk.nl

Bijlage 1 Curriculum Vitae

Naam ir. L. Dresmé
Nationaliteit Nederlandse

Persoonlijk profiel

Linda is een deskundig ecooloog en heeft zich gespecialiseerd in het raakvlak tussen bouwprojecten en beschermde flora en fauna.

Opleiding

Afgeronde doctoraal Bosbouw en Bos- en natuurbeheer in Wageningen.
Master Beleid, Communicatie en Organisatie.

Cursussen

Tekenen in ArcMap, en Basisveiligheid VCA (geldig tot 28-9-2019).
Batsound, het opnemen en analyseren van vleermuisgeluiden (Zoogdiervereniging VZZ, 2014 en 2015).

Werkervaring

12 jaar werkervaring bestaande uit:

- 2012-heden, verantwoordelijk ecooloog voor het project A1 Gaasperdammerweg -A6 Havendreef
- 2011-heden, senior ecooloog bij DresmevanderValk
- 2008-2011, bk ruimte & milieu bv als ecooloog.
- 2007, provincie Zuid-Holland (gedetacheerd) als juridisch adviseur groene wetgeving.
- 2003 – 2007, Envisie BV als projectleider natuurontwikkelingsprojecten.

Algemene kennis en vaardigheden

Nederlands en Engels vloeiend in woord en geschrift, Frans redelijk in woord, goed in geschrift.

Soortenkennis

- Vleermuizen: sinds 7 jaar ca 20-30 vleermuisonderzoeken per jaar; kennis en ervaring opgedaan uit de praktijk en door kennisoverdracht in het veld door lokale andere vleermuisdeskundigen. Bij twijfel over de soort wordt altijd een second opinion gedaan door een andere deskundige, waardoor kennis steeds wordt vergroot.
- Soorten van Laag Nederland: diversen veldonderzoeken en ecologische begeleiding van o.a. rugstreppad, noordse woelmuis, waterspitsmuis, kleine modderkruiper, bittervoorn en ringslang.
- Reptielen en amfibieën: monitoring en ecologische begeleiding van diverse infra-projecten door heel Nederland. Soort specifieke kennis van zandhagedis en hazelworm opgedaan in Nationaal park Zuid-Kennemerland.
- Ontheffingen aangevraagd voor de Flora- en faunawet: FF/75C/2011/0046; FF/75C/2012/012, FF/75C/2011/0322; FF/75C/2010/0465; FF/75C/2010/1045; FF/75C/2013/0133;